



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....

ПРОЕКТ!

..... 2024 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от проф. Галин Цоков – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление на Министерския съвет за откриване на Институт за иновационни технологии за растително и почвено здраве (Institute of Innovation Technologies in Plant and Soil Health) като основно звено в структурата на Аграрния университет – Пловдив*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 10, ал. 2, т. 1, във връзка с чл. 9, ал. 3, т. 3, буква „а“ от Закона за висшето образование и чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане проект на постановление на Министерския съвет за откриване на Институт за иновационни технологии за растително и почвено здраве (Institute of Innovation Technologies in Plant and Soil Health) като основно звено в структурата на Аграрния университет – Пловдив, в съответствие с разпоредбите на чл. 26б, ал. 1 от Закона за висшето образование (ЗВО).

С промените в Закона за висшето образование от 2004 г. институтите са определени като основни звена на висшите училища. Съгласно разпоредбата на чл. 26б от закона институтът обединява академичен състав за извършване на дългосрочна

научноизследователска дейност. Структурата му, конституирането и функциите на неговите органи за управление се определят от Академичния съвет на висшето училище.

Откриването на институт като звено в структурата на висше училище става с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на образованието и науката. За това не е необходима положителна оценка на съответния проект от Националната агенция за оценяване и акредитация. Достатъчно е предложение на ректора, подкрепено с решение на академичния съвет, в чиито правомощия е да предлага откриването, преобразуването и закриването на основни звена и филиали в структурата на висшето училище.

Проектът се внася по искане на ректора на Аграрния университет – Пловдив, въз основа на решение на Академичния съвет (АС) на висшето училище в този смисъл (Протокол № 1/06.10.2023 г. от заседание на АС).

Решението е взето след отправено предложение от страна на проф. д-р Христина Янчева - ректор на Аграрния университет – Пловдив, до Академичния съвет, съдържащо основните мотиви за необходимостта от откриване на подобен институт към висшето училище.

Като водещи мотиви в изложението са представени високите изисквания на обществото за безопасни и здравословни храни от растителен произход, които поставят задача пред науката и индустрията за екологосъобразни решения за опазване на растителното и почвеното здраве. Тези решения трябва да отговарят на целите на „Зелената сделка“ и стратегията „От фермата до трапезата“ на ЕС, както и на Организацията на ООН по прехрана и земеделие (ФАО) с цел запазване и поддържане на глобалните растителни ресурси, както и заостряне на вниманието на обществото върху икономическото, социалното и екологичното въздействие на растителното и почвеното здраве на продоволствената сигурност и предоставянето на устойчиви екосистемни услуги.

Ректорът мотивира целесъобразността за създаването на такъв институт в структурата на Аграрния университет – Пловдив предвид факта, че към настоящия момент във висшето училище липсва регламентирано научно звено, което целево да осъществява дейност, свързана с провеждането на системни изследвания и внедряване на иновации в областта на почвеното и растително здраве с цел предоставяне на технологични решения за производството и предлагането на безопасни и здравословни растително-животински продукти и фуражи за страната и Европейския съюз.

Създаването на основното звено би позволило на университета да обособи специална част от интелектуалния ресурс на академичната общност под формата на така наречените „researchers“, които ще бъдат фокусирани изцяло върху научноразвойната дейност и ще способстват за утвърждаване на научноизследователския имидж на

университета. Институтът ще бъде 100% собственост на Аграрния университет без външно участие.

Аграрният университет – Пловдив предостави и Правилник за устройството и дейността на Института за иновационни технологии за растително и почвено здраве, в който подробно са разписани целите, задачите и планираните дейности на Института, както и препис извлечение от заседанието на Академичния съвет (Протокол № 3/13.12.2023 г.), на което е приет правилникът.

Съгласно приетия Правилник за устройството и дейността на института същият ще осъществява теоретични, експериментални и приложни изследвания в рамките на научноизследователска платформа за системни иновации и технологии в областта на растителното и почвено здраве, както и развитие на насоки за обучението в университета на бакалавърско, магистърско и докторско равнище; ще извършва и научноизследователска, консултантска и популяризаторска дейност в съответствие с три подобласти на приоритетната тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ от Научно-иновационната стратегия за интелигентна специализация (2021 -2027) на България.

Основна цел на института е да предлага иновативни решения и технологии за адресиране на предизвикателствата пред агро-хранителния сектор, свързани с безопасността и устойчивостта на агро-хранителните системи за производството и тяхната адаптация към климатичните промени, продоволствената сигурност, дигиталната трансформация и развитието на кръговата биоикономика като цяло.

Предвидените в Правилника за устройството и дейността на Института дейности са:

- Институтът да участва в разработването на национални и регионални стратегии, планове и програми, модели, пилотни проекти, иновативни технологии, бизнес модели, бази данни от знания и техния трансфер и технологии за безопасност в областта на растителното и почвено здраве за постигане на устойчиво развитие на агро-хранителния сектор;

- Институтът да извършва и други дейности с изключение на забранените със закон с цел най-ефективното използване на научния потенциал, трудовите и материалните ресурси, реализирането на резултатите от изследователската дейност и превръщането им в пазарен продукт;

- при изпълнение на дейностите Институтът да развива научно производствена и стопанска дейност, както и реализация на създаваните от него научноизследователски резултати и други обекти на интелектуална собственост съгласно

чл. 6, ал. 2 от ЗВО. Формираните приходи постъпват в приходната част на бюджета на Института съгласно чл. 90 от ЗВО;

- провеждане на интердисциплинарни научни изследвания и иновации в областта на растителното и почвено здраве, насочени към постигане на устойчиво развитие на агро-хранителния сектор и технологичен трансфер на резултатите от тях;

- разработване на технически задания, социално-икономически анализи, стратегии, планове за действие, сценарии за растително и почвено здраве и развитието на устойчив агро-хранителен сектор като цяло;

- изучаване и тестване, развитие и внедряване на нови сортове, индустриални продукти и иновативни технологии и адаптирани технологични решения за растително и почвено здраве;

- осъществяване на пилотни проекти и програми в областта на растителното и почвено здраве и устойчиво развитие на агро-хранителния сектор;

- предлагане на научни, образователни и консултантски услуги, експертни оценки на физически и юридически лица в страната и чужбина, както и на държавни ведомства и агенции;

- осъществяване на съвместна дейност, партньорство и сътрудничество със сродни организации в страната и чужбина за растително и почвено здраве, насочени към постигане на устойчиво развитие на агро-хранителния сектор, включително международни организации с подчертан ангажимент към новите технологии за растителна защита;

- провеждане на обучение, преквалификация и специализации в областта на растителното и почвено здраве и устойчиво развитие на агро-хранителния сектор;

- предоставяне на резултати и продукти от фундаментални и приложни изследвания, иновации и услуги към научната и образователната общност, както и към селскостопанския и горския сектор, държавни контролни органи и обществени организации;

- обработване на големи бази данни, използвайки иновативните технологии и цифровите услуги на Европейската електронна инфраструктура за наука и технологии в областта на биологичното разнообразие и екосистемните изследвания LifeWatch ERIC, в която АУ-Пловдив е член, FAIR-данни, виртуални изследователски среди (VREs) и инструменти за вземане на решения.

- може да подпомага съвместно с факултети на АУ-Пловдив обучението в образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ и образователната и научна степен „доктор“;

- може да организира конференции, семинари и други научни форуми;

- планира и реализира национални и международни изследователски и приложни проекти самостоятелно или съвместно с други висши училища, научни организации и институции в рамките на национални и Европейски програми;

- може да издава свой електронен бюлетин на български и английски език, който да популяризира неговата дейност сред заинтересованите страни в България и в чужбина.

Звеното ще се ръководи от директор и в структурата му ще бъдат включени и заместник-директор, научен съвет, научен секретар, счетоводител, административен секретар, научен и технически персонал. Към института ще действа и научен съвет с консултативни функции.

Научноизследователската, консултантска и стопанска дейност на института ще се осъществява от лица, заемащи академични длъжности, изследователи и експерти, обединени в направления и изследователски групи.

Институтът за иновационни технологии за растително и почвено здраве ще обединява работата на изследователски групи в четири направления: „Растително и почвено здраве и безопасност за земеделската продукция“, „Продоволствена сигурност и устойчиви агро-хранителни системи“, „Иновации и дигитална трансформация на агро-хранителния сектор“, „Агро-хранителни системи и кръгова биоикономика“.

Дейността на института ще се финансира изцяло от собствени приходи, а именно: от участие в национални и международни проекти и програми, от изпълнението на консултантски проекти и реализацията на създадени от него научни резултати, от дарения и др., като институтът ще е на самоиздръжка.

За предложения проект на акт не са необходими допълнителни финансови средства и не се предвиждат допълнителни финансови разходи, което не води до въздействие върху държавния бюджет.

Проектът на акт не оказва ефект върху целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. на ключовите индикатори от програмния формат на бюджет на Министерството на образованието и науката, поради което прилагаме финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

На основание чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове проектът на постановление и докладът към него са публикувани на интернет страницата на Министерство на образованието и науката и на Портала за обществени консултации.

Представеният проект не въвежда норми от правото на Европейския съюз, поради което не се налага изготвянето на справка за съответствие с европейското право.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 10, ал. 2, т. 1, във връзка с чл. 9, ал. 3, т. 3, буква „а“ от Закона за висшето образование и чл. 8, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме проекта на постановление за откриване на Институт за иновационни технологии за растително и почвено здраве (Institute of Innovation Technologies in Plant and Soil Health) като основно звено в структурата на Аграрния университет – Пловдив.

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ

Министър на образованието

и науката

ПРОЕКТ